

Лекції з питань запобігання і виявлення корупції

місце проведення: м. Чернігів, проспект Миру,

217, конференцзал

дата проведення: 18.07.2022

Тема лекції: «Одержання подарунка»

У ст. 23 Закону встановлено обмеження для осіб, зазначених у пп. 1, 2 ч. 1 ст. 3 Закону, щодо одержання подарунків, зокрема:

о особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми;

о інші особи, які не є службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією.

Окремо Законом виділено категорію осіб, які не відносяться до осіб, уповноважених на виконання функцій держави, але в цілях Закону до них прирівняні, зокрема:

- посадові особи юридичних осіб публічного права, які одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету,

- особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги: аудитори, нотаріуси, експерти, оцінювачі, арбітражні керуючі, незалежні посередники чи члени трудового арбітражу під час розгляду колективних трудових спорів, третейські судді, а також у встановлених законом випадках інші особи.

Подарунок – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Категорично забороняється вимагати, просити, одержувати подарунки (незалежно від їх вартості) для себе або близьких осіб від юридичних та фізичних осіб (ч. 1 ст. 23 Закону):

– у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;

– якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Виключенням є подарунки, які відповідають загально визнаним уявленням про гостинність (крім випадків, якщо вартість таких подарунків не перевищує одну мінімальну заробітну плату, встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки).

Передбачені обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які даруються близькими особами або одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Слід пам'ятати, що подарунки, одержані як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України (постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2011 №1195 “Про затвердження Порядку передачі дарунків, одержаних як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним установам чи організаціям” (із змінами).

У зв'язку з внесенням змін до частини першої статті 23 «Обмеження щодо одержання подарунків» Закону України «Про запобігання корупції», що унесені згідно із Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо стимулювання детінізації доходів та підвищення податкової культури громадян шляхом запровадження одноразового (спеціального) добровільного декларування фізичними особами належних їм активів та сплати одноразового збору до бюджету» (набули чинності 21.07.2021) **особам**, уповноваженим на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняним до них особам, які є суб'єктами декларування згідно із абзацом п'ятнадцятим частини першої статті 1, частиною першою статті 45 Закону України «Про запобігання корупції», **заборонено до 1 вересня 2027 року** (безпосередньо або через інших осіб) **одержувати від їх членів сім'ї** (батьки, чоловік або

дружина, діти, у тому числі усиновлені, рідні брати та сестри, баба та дід з боку матері і з боку батька, онуки) подарунки, у разі якщо їх члени сім'ї скористалися правом на одноразове (спеціальне) добровільне декларування, а такі подарунки включені в якості об'єктів декларування до одноразової (спеціальної) добровільної декларації.

Нагадуємо, що **особи**, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняні до них особи **у разі надходження пропозиції щодо забороненого подарунка зобов'язані вжити заходи запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка** відповідно до статті 24 Закону України «Про запобігання корупції».

При цьому зазначаємо, що за порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків передбачено відповідальність згідно із статтею 172⁵ Кодексу України про адміністративні правопорушення, якщо ці порушення за своїм характером не тягнуть за собою кримінальної відповідальності, з послідуєчим внесенням відповідних відомостей до Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

Уповноважений з антикорупційної діяльності

Катерина ШКО